NLAB

Den lille spelaren

En basketfabel om vänskap, lärande och ansvar

Svensk utgåva · 27 oktober 2026

I

Teckningen

Klockan var fem på morgonen, i en idrottshall som inte förtjänade något namn.

Klockan bakom sekretariatet hade stannat på 2:42. En av korgarna lutade lite mot väggen. Hela byggnaden luktade gummigolv och kaffe som hade varit varmt för några timmar sedan.

Jag hade varit vaken större delen av natten och skrivit om anteckningarna från vår första match. Vi hade förlorat med tjugotre poäng. Mina anteckningar skyllde på vår spacing, våra beslut och vår insats, i den ordningen. Varje version blev mer detaljerad. Ingen förklarade varför Mara hade slutat titta på mig redan före halvtid.

Rösten kom från alldeles intill min armbåge, och för ett ögonblick hajade jag till.

”Kan du rita en spelare som håller på att lära sig?”

Jag tittade upp.

Vid kanten av sekretariatsbordet stod en pojke. Han var kanske tolv. Han hade inget turneringsnummer och inga klubbfärger. En liten, sliten väska stod vid hans fötter. Genom ett av blixtlåsen var ett grönt band knutet. Han stod alldeles stilla.

Pojken väntade.

”En basketspelare?”

”Om det hjälper.”

Jag vände på ett av mina matchprotokoll och ritade en spelare som höll en boll. Figuren stod upprätt, i balans och redo.

Pojken studerade den.

”Det där är en spelare som väntar.”

Jag tittade igen. Han hade rätt. Spelaren väntade på en vissling, en instruktion eller lov att börja.

Jag försökte en andra gång. Jag böjde knäna, lade bollen i båda händerna och ritade ögonen så att de såg mot en tänkt korg.

”Det där är en spelare som vet vad han ska göra”, sa pojken.

”Är det inte det man lär sig för?”

”Efteråt kanske.”

Jag försökte en tredje gång. Den här spelaren dribblade hårt, med huvudet nere och käken spänd, som om bollen när som helst kunde smita.

Pojken skakade på huvudet. ”Han ser inte ut att älska det.”

”Måste man älska något för att lära sig det?”

Hans fingrar hittade det gröna bandet på väskan. Det tog lång tid innan han svarade.

”Jag vet inte. Det är en av sakerna jag kom hit för att ta reda på.”

Jag lade ner pennan. ”Rita honom du, då.”

”Det kan jag inte. Det är därför jag frågade dig.”

Det finns barn som skäms när en vuxen blir otålig. Andra blir rädda. Den här pojken väntade bara tills min otålighet gick över.

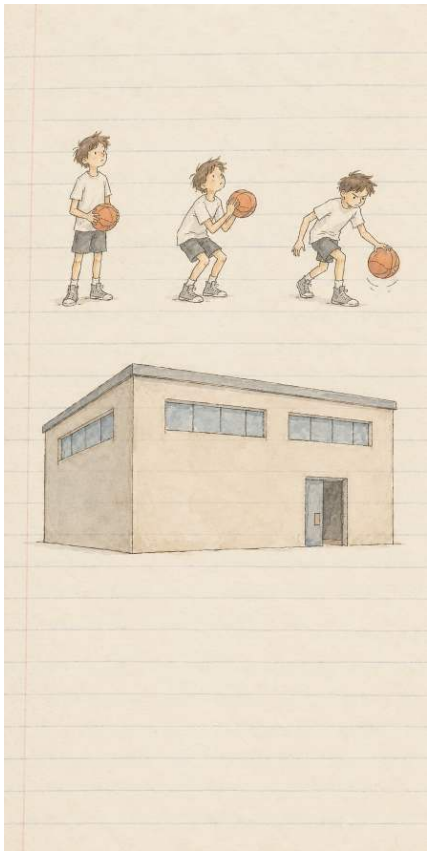
Jag försökte med en fot som kommer en halv sekund för sent, en hand som sträcker sig mot en ovan passning. På papperet såg det ut som klumpighet. När jag rättade till det försvann känslan av att lära sig.

Till sist ritade jag fyra väggar, ett tak, två höga fönster och en dörr som stod på glänt.

”Så där”, sa jag. ”Spelaren som håller på att lära sig är där inne.”

Pojken lutade sig närmare. Hans axlar sjönk lite.

”Ja”, sa han. ”Där inne finns det tillräckligt med plats att lära sig.”

Där inne fanns det plats att lära sig.

Han satte sig på golvet bredvid sekretariatet.

”Borde inte du vara med ditt lag?” frågade jag.

”Var är ditt?”

På andra sidan stan sov våra spelare på ett billigt hotell och litade på att jag skulle veta vad vi skulle göra när de vaknade. Jag vände matchanteckningarna upp och ner.

”Står ditt namn på någon lista?” frågade jag. ”Ett lag, ett nummer?”

”Nej.”

Han sa det på samma sätt som andra barn säger sitt namn.

Jag drog ut stolen bredvid min. Först lyfte han upp sin väska, försiktigt, så att spännet inte skulle skrapa mot golvet, och satte sig bredvid mig.

Den trasiga klockan visade fortfarande 2:42.

Så träffade jag pojken utan nummer.

II

De tre korgarna

Pojken var kvar när städarna kom.

De rörde sig runt honom med moppar och rullvagnar. Han lyfte fötterna när de behövde golvet under dem och satte ner dem när de hade gått förbi. En av dem frågade vems han var. Han svarade: ”Ingens, i dag”, och det verkade hon tycka var ett rimligt svar på en turnering.

”Varför är du här, då?” frågade jag när hon hade gått.

”Jag ville se hur de riktiga spelarna lär sig.”

”Vill du bli bättre?”

”Jag trodde att det kunde hjälpa.”

Han tittade bort mot planerna. På de flesta var ljuset fortfarande släckt.

”Har du en egen plan?” frågade han.

Jag tänkte på planerna jag hade lånat ett tag, hyrt, försökt hyra och blivit ombedd att lämna. ”Ingen egen.”

”Det har jag.”

Bit för bit byggdes hans plan upp av det han berättade. Den låg utomhus, bakom en rad garage, av betong, med ett staket längs ena sidan och en gatlykta som tändes för sent på vintern. Den var varken stor eller liten. En spricka gick över linjerna. Regnet samlades i vänstra hörnet.

Han kände varje spricka.

Mitt på stod en enda metallstolpe. Tre armar gick ut från den, var och en med en platta och en ring, var och en vänd mot en egen kant av planen.

”Vem bygger en sådan plan?”

”Någon som bara hade råd med en stolpe.”

Från vilken korg som helst var det en halvplan. Men för att anfalla en annan korg kunde man inte ta den korta vägen. Man fick starta under en korg, springa den långa vägen runt stolpen, förbi den tredje korgen i mitten och ut mot den på andra sidan. Då blev halvplanen en helplan.

Den första plattan var väderbiten men rak. Den kala metallringen hade inget nät alls.

”Den använder jag för att fånga”, sa han. ”Jag kastar bollen mot plattan från alla vinklar. Utan nät kan jag kasta den mot plattan underifrån ringen också. Det är bara fångsten som räknas.”

Den andra plattan satt snett, och ringen var nerdragen på ena sidan. Ett gammalt nät hängde ojämnt från den skeva ringen.

”Den ger aldrig tillbaka bollen som man tror. Där är det korgen mot mig, en mot en. Först till tio.” Han skrattade nästan. ”Den vinner för det mesta.”

”Varför rätar du inte ut ringen?”

”Det är den jag lär mig mest på.”

Den tredje korgen hölls i ordning: plattan rak, ringen rund och vågrät och varje maska i nätet hel.

”Den håller jag perfekt så att jag inte glömmer hur perfekt känns.”

Den långa vägen runt gjorde det till en helplan.

Hans fingrar hittade det gröna bandet på väskan.

”Använder någon annan den?” frågade jag.

”Någon som är mindre. Hon brukar vara där före mig.”

Hans fingrar stannade på bandet. Jag väntade på mer, men han började berätta om sprickan i planen.

”Vem har lärt dig allt det där?”

”Korgarna.”

”Korgar kan inte lära ut något.”

”Varför ställer du då alltid dina spelare nära dem?”

Jag tog fram mitt anteckningsblock. Han tittade på pennan.

”Ska du skriva ner det jag sa?”

”Kanske.”

”Ska du prova det också?”

Försjunken i tankar tittade jag förbi blocket på planen.

Han berättade att han gick ett varv runt sin plan varje morgon innan han tränade. Han letade efter lösa stenar, nya sprickor och ogräs som växte upp mellan linjerna.

”Om man drar upp ogräset när det är litet följer roten med”, sa han. ”Om man väntar går det av och växer tillbaka. Efter ett tag tror man att det hör hemma där.”

”Händer det att du hoppar över morgonrundan?”

”Ibland.”

Svaret lättade mig. Jag hade börjat undra om han någonsin glömde något.

”Vad händer om du hoppar över en dag?”

”Planen finns kvar nästa dag.”

”En plan väntar alltid på dig”, sa han. ”Det är ett av skälen till att ha en.”

En av städarna sköt en bred mopp mellan oss och torkade bort våra fotspår från det lackade golvet.

III

Var eller när

Klockan sex började de första lagen komma.

Dörrar öppnades. Väskor slog i golvet. Bollar rymde ur korgarna och kallades tillbaka. Tränare korsade hallen med kaffe och säkerhet.

Pojken tittade på en flicka som övade ett cut med sin pappa. Hon sprang från kanten in mot korgen. Passningen träffade väggen bakom henne.

”En gång till”, sa pappan.

Hon sprang fortare. Den andra passningen träffade henne i axeln.

”Du står på fel ställe.”

Pojken tittade på mig. ”Gör hon det?”

”Passningen ska möta henne vid ringen.”

”Jag vet. Men är problemet var den når henne, eller när?”

”Va?”

”Var hon springer. När bollen går.”

Flickan kom till rätt ställe, men bollen kom efter henne. Pappan rättade hennes löpväg. Hon sprang samma väg ännu noggrannare. Passningen var sen igen.

”När”, sa jag.

Pojken nickade.

Jag gick fram innan jag hade bestämt mig för det. ”Får jag prova en sak?”

Pappan tittade på min tröja och sedan på bollen i sina händer. ”Varsågod.”

Jag bad flickan göra samma cut. Den här gången sa jag åt hennes pappa att släppa bollen i samma ögonblick som hon passerade trepoängslinjen. Passningen hittade hennes händer under korgen.

Hennes ansikte firade inte framgången. Det kände igen den.

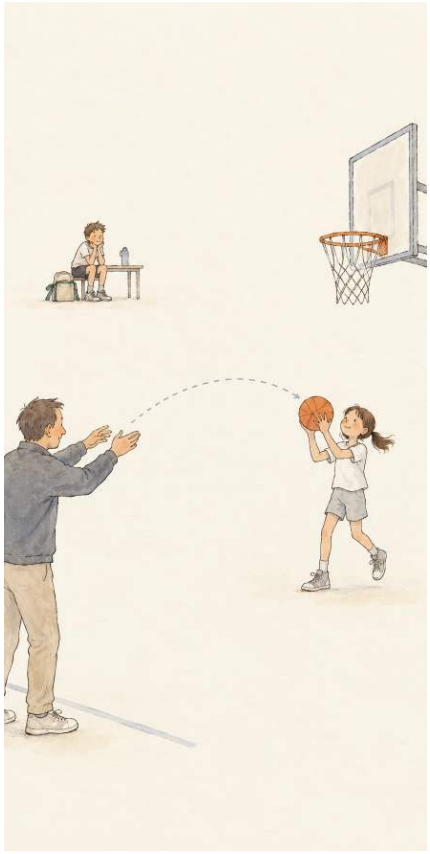
Pappan sa: ”Det är ju det jag har sagt till henne.”

Flickan höll bollen. ”Du sa var jag skulle springa.”

Han öppnade munnen och tittade sedan på linjen hon hade passerat.

”Kan vi göra det en gång till?” frågade han mig.

På nästa cut släppte han bollen tidigare. Hon fångade den under korgen och tog den tillbaka till honom.

Den här gången hittade passningen hennes händer.

Jag gick tillbaka till sekretariatet.

”Det hade han inte sagt till henne”, sa pojken.

”Nej.”

”Varför trodde han att han hade det?”

”För att vuxna ofta minns instruktionen de tänkte ge, inte den de faktiskt gav.”

”Gör tränare så också?”

”Särskilt tränare.”

Bakom oss frågade pappan: ”Var det där bättre?” Den här gången väntade han på hennes svar.

Efter det betraktade pojken mig lite noggrannare.

”I vår match i går”, sa jag, ”fokuserade vi hela tiden på *var*. Kanske var den verkliga frågan *när*.”

”Kanske.”

”Du låter inte övertygad.”

”Jag såg inte matchen.”

Det var första gången den morgonen som någon avstod från att ha en åsikt om den.

Jag vände tillbaka mina anteckningar. Bredvid SPACING skrev jag TIMING.

Det var den första ärliga anteckningen jag gjorde på hela natten.

IV

Pokalrummet

Turneringsledaren hittade oss halv sju.

Han bar headset fast ingen talade i det. Han tittade på pojken och sedan på sin skrivplatta.

”Namn? Lag? Nummer?”

Pojken hade ingetdera.

”Barn får inte sitta vid sekretariatet utan ackreditering”, sa turneringsledaren.

”Var får han sitta, då?” frågade jag.

Turneringsledaren pekade mot en korridor. ”Var som helst utom här.”

Så vi gick.

Korridoren slutade vid ett rum med glasväggar där pokalerna från tidigare turneringar stod utställda. Bucklor fyllde hyllorna. Fotografier täckte resten av ytan. På varje fotografi stod en vinnande tränare i mitten.

Där inne lade en man medaljer i raka rader.

”Ni är tidiga”, sa han. ”Bra. Vinnare är tidiga.”

Han kände igen mig och frågade om vår förlust. Innan jag hann svara gav han själv förklaringen.

”De ville inte tillräckligt mycket.”

Pojken tittade på medaljerna. ”Hur mycket är tillräckligt?”

Mannen log. ”Mer än det andra laget.”

”Hur kan man se att någon vill?”

”Man ser det på att de vinner.”

”Hur vet ni det före matchen, då?”

Mannen slutade rätta till medaljerna.

Jag försökte rädda honom. ”Han menar att spelare måste kämpa.”

”Jag vet vad kämpa betyder”, sa pojken. ”Jag vet inte hur en förlust bevisar att någon ville mindre.”

Mannen tog en guldmedalj och höll fram den mot honom.

”Det här bevisar det.”

”Vad bevisar silvret?”

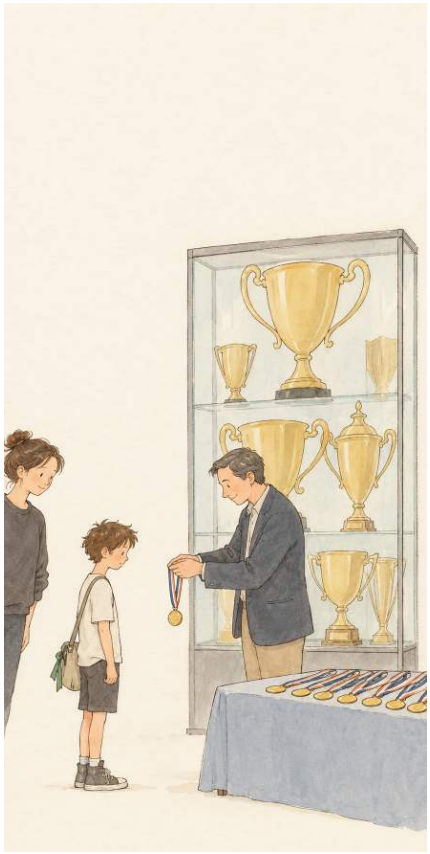
”Att någon kom tvåa.”

”Ville de ha silver?”

”Ingen vill ha silver.”

”Då kan det inte vara viljan som avgör.”

Det blev mycket tyst i rummet, för att vara en plats som innehöll så mycket seger.

Han tog inte emot medaljen.

Mannen vände sig till mig. ”Är han med dig?”

”Nej”, sa jag.

Svaret kom för fort. Pojken tittade på mig och sedan på medaljen.

Mannen fortsatte med sina rader. ”Bra. Sådana frågor smittar.”

Vi lämnade pokalrummet.

I korridoren sa pojken: ”Vill du vinna i dag?”

”Väldigt gärna.”

”Då hade han lite rätt?”

”Lite.”

”Vilken lite?”

Jag tänkte på det längre än jag hade väntat mig. ”Viljan spelar roll. Man kan bara inte mäta den med en medalj.”

Han nickade. Sedan sa han: ”Du kunde ha sagt att jag var med dig.”

”Jag känner dig knappt.”

”Det är sant.”

V

Videorummet

Nästa dörr stod öppen.

Där inne tittade sex tränare på gårdagens matcher på sex skärmar. Alla hade hörlurar. Spelarna på skärmarna var täckta av cirklar, pilar, vinklar och färgade markeringar.

En av tränarna vinkade in mig. ”Vi har klippt ut sekvenser från er match.”

Han visade mig ett anfall från andra perioden. Vår guard fick bollen på kanten, tvekade och passade tillbaka. Tränaren frös bilden.

”Dåligt beslut.”

Han gav ögonblicket en röd markering.

”Vad borde hon ha gjort?” frågade pojken.

”Attackerat luckan.”

”Var luckan öppen?”

Tränaren spolade tillbaka tre sekunder. ”Där.”

”Den var öppen innan hon fick bollen.”

”Precis. Hon var för långsam.”

”Kunde hon se den?”

Tränaren förstorade vyn ovanifrån. Från taket syntes allt.

”Det ser ju vem som helst.”

Pojken pekade på försvararen mellan vår guard och luckan.

”Vi kan se över henne”, sa han. ”Kunde din spelare det?”

”Det borde hon.”

”Har någon visat henne var och hur hon ska titta?”

Tränaren svarade inte.

Pojken höll kvar fingret på skärmen, på ytan som försvararen dolde. ”Då är det kanske inte ens ett misstag”, sa han långsamt. ”Hon kanske inte vet hur man letar efter luckor än. Eller så vet hon det, men från vinkeln där hon stod gick den här luckan inte att se.”

Han strök tumnageln längs det gröna bandet. ”Jag har också sagt till någon att hon måste se saker hon inte kunde se än.”

Tränaren sa ingenting. Han ändrade markeringen från röd till gul. Det var en liten ändring, men jag lade märke till den.

Kunde hon se den?

På en annan skärm visade siffror varje passning, varje skott, varje löpning, varje misstag från dagen innan: varje steg någon hade tagit. Siffrorna var vackra. De fick matcherna att se ut som om de hela tiden hade vetat vad de betydde.

”Vilken siffra hjälper henne i dag?” frågade pojken.

”Alla”, sa en andra tränare.

”Hon kan inte ta med sig alla ut på planen.”

”Därför har hon oss.”

Jag tittade på den frusna bilden av min guard. I halvtid hade jag bett henne göra elva rättelser. Jag kunde rabbla dem. Jag mindes inte om hon hade sagt något.

”Berättade hon för dig vad hon såg?” frågade pojken.

”Nej.”

”Frågade du?”

”Nej.”

Han sa inget mer. Han reste sig och väntade vid dörren.

Innan jag gick bad jag om sekvensen. Tränaren skickade den till min telefon, utan några markeringar.

Jag tittade på den i korridoren. Utan pilarna fick jag titta tre gånger för att hitta luckan.

VI

Spelaren som slutade

På vägen tillbaka från videorummet gick vi förbi Plan Fem.

En match var inne på sista minuten. Vid sekretariatet satt en lång kille på ungefär sjutton med ett funktionärsband runt halsen. Han skötte klockan utan att titta upp. Bredvid matchprotokollet låg ett tjockt kollegieblock med mjukt, bockat omslag.

Pojken stannade.

”Han tittar inte på matchen”, sa han.

”Han jobbar.”

”Det tittar han inte på heller.”

Signalen ljöd. Lagen tackade varandra och de två nästa började värma upp. Funktionären satt kvar. Vi satte oss vid änden av hans bord.

”Spelar du?” frågade pojken honom.

”Det gjorde jag.”

”Varför slutade du?”

”Tränaren litade inte på mig.”

”Varför inte?”

”För att jag inte blev bättre.”

”Varför blev du inte bättre?”

”För att han inte lät mig spela.”

Cirkeln var sluten. Jag hade hört versioner av den många gånger, oftast från den säkra sidan av ett skrivbord.

Pojken tittade på blocket. ”Vad står det där?”

Den äldre spelaren vände det mot oss. Sida efter sida, med liten, noggrann handstil: datum, och under varje datum meningar. *Armbågen in. Bollen högre. Titta inte mot bänken. Se svaga sidan. Skjut med självförtroende. Lugna ner dig. Snabbare.* Vissa rader var överstrukna. Vissa stod där två gånger.

”Allt mina tränare sa till mig”, sa han. ”Fyra år. Jag skrev ner allt så att jag inte skulle glömma.”

”Glömde du?”

”Nej. Det var det som var problemet.” Han slog igen blocket. ”Till slut hade jag allt i huvudet samtidigt varje gång jag fick bollen. Man kan inte spela med fyrtio sidor i huvudet.”

”Hade de fel?”

”Oftast hade de rätt.”

”Vad var fel, då?”

Han tänkte efter. ”Ingen sa någonsin till mig vilken som var viktig när. Och varje gång jag provade något själv kom det en ny sida.”

Pojken vände sig mot mig. ”Har du någon gång fått någon att sluta?”

Den äldre spelarens block låg mellan oss. Jag fortsatte titta på det bockade omslaget.

”Säkert mer än en gång”, sa jag. ”Men om en är jag säker. En pojke som inte klarade ett upplägg med vänster. Jag tyckte att han var bra. Jag bad honom komma tidigare på lördagarna, dels för att lära honom, dels för att se om han ville det tillräckligt mycket.”

”Kom han?” frågade den äldre spelaren.

”Två gånger. Tredje lördagen kom han inte. Han kom aldrig tillbaka till träningen heller.”

”Vad sa du till dig själv?”

”Att han inte var tillräckligt målmedveten.”

En stund sa ingen något.

Pojken drog sin stol närmare min. Stolsbenen gav ifrån sig ett litet klagande ljud mot golvet.

Pojken vände sig tillbaka till den äldre spelaren. ”Vad mer minns du?”

Den äldre spelaren stirrade ner i golvet.

Till slut sa han: ”En gång kom det en passning från hörnet. Jag fångade den utan att titta. Den som kastade visste var jag skulle vara. Ingen behövde ens säga något.”

”Kan du fortfarande fånga en sådan?”

”Jag vet inte.”

En boll från uppvärmningen hade rullat in under bordet. Pojken tog upp den. Utan förvarning passade han den – inte hårt, men dåligt. Den äldre spelaren fångade den mot bröstet.

”Det där var en hemsk passning”, sa han.

”Men du fångade den.”

Den äldre spelaren tittade på bollen i sina händer.

En tjej från uppvärmningen vinkade efter den. Han rullade inte tillbaka den. Han reste sig och passade till henne, rakt och snabbt, och hon fångade den utan att tappa steget.

Han satte sig igen. Efter en stund stoppade han blocket i väskan under bordet och drog igen blixtlåset.

Hans händer kom ihåg.

Vi gick innan matchen började.

I korridoren sa jag: ”Du borde ha varnat honom före passningen.”

”Då hade jag inte vetat om hans händer kom ihåg.”

”Du kunde ha skrämt honom.”

Pojken rynkade pannan. Det var den första rättelsen från mig som han inte gick med på så lätt.

”Det fungerade”, sa han.

”Den här gången. Det visste du inte innan du kastade.”

Efter det gick han tyst och tittade på sina egna händer. Vid nästa dörr väntade han tills jag hann ikapp.

VII

Fjorton övningar

I andra änden av byggnaden ljöd en visselpipa var tjugofjärde sekund.

Vi följde ljudet till Plan Tolv. Sju barn gick igenom övningar medan en tränare flyttade koner, hämtade bollar, tittade på klockan och visslade igen.

Vi räknade fjorton övningar, trettiofem visslingar, inga frågor och inget vatten.

När passet var slut satte sig tränaren mot väggen. Han såg för trött ut för att ta visselpipan ur munnen.

”Vilket problem löste den sjunde övningen?” frågade pojken.

Tränaren blundade. ”Vilken var den sjunde?”

”Två led. Fånga, pivotera, passa.”

”Den kör vi alltid kvart över sju.”

”Det är när. Vad är den till för?”

Tränaren öppnade ögonen.

Jag väntade mig att han skulle försvara sig. I stället sa han: ”Jag visste det förut.”

Han berättade att det hade funnits en tid då varje övning hade ett skäl. En lärde spelarna att lyfta huvudet och titta innan de tänkte på händerna. En annan det andra steget efter ett stopp. En tredje tvingade fram ett val mellan att passa och att driva.

”Sedan införde klubben en kursplan”, sa han. ”Sedan utvärderingar. Sedan fler åldersgrupper. Förklaringarna blev kortare. Det fanns ingen kvar att fråga när något slutade fungera.”

”Att göra samma sak varje dag”, sa pojken. ”Är det bra?”

”Det var det förr. Det var så de lärde sig.”

”Och nu?”

”Nu är det så jag slutade tänka på det.”

”Kan vi göra den sjunde?” frågade pojken.

Tränaren tittade mot utgången. ”Jag har en ny grupp om tio minuter.”

”Då hinner vi några repetitioner.”

De ställde sig mitt emot varandra. Fånga, pivotera, passa. Långsamt.

På femte repetitionen sa tränaren: ”Håll pivotfoten i golvet.”

På sjätte: ”Se vart du ska passa innan du fångar.”

På sjunde stannade han.

”Det var det den var till för.”

Inför den åttonde tog han bort konen som visade pojken åt vilket håll han skulle vända.

”Välj själv nu”, sa han.

Pojken fångade, läste var tränaren stod och pivoterade bort från honom.

”Bättre”, sa tränaren.

Inför den åttonde tog han bort konen.

När nästa grupp kom in låg konerna fortfarande i en hög. Tränaren lät barnen sätta sig och frågade vad de väntade sig av passet.

Ingen visste. Han väntade på ett svar ändå.

När vi kom fram till dörren ropade han efter mig: ”Din första övning på måndag. Vad är den till för?”

Han gav mig inte ens tid att öppna munnen.

”Nåja, säg det när du kommer till nästa turnering”, sa han.

”Jag gillade honom”, sa pojken när vi gick.

”Varför?”

”För att han ville komma ihåg.”

”Han såg trött ut”, sa jag.

Pojken tittade tillbaka genom glaset.

”Var jag för hård mot honom?”

”Jag tror inte det. Du hjälpte honom bara att komma ihåg.”

Bakom glaset lyssnade tränaren på en flicka som just hade räckt upp handen.

VIII

Samma skor

Vid åtta var huvudkorridoren full.

Spelare gick från plan till plan med likadana väskor. På fem minuter gick mer än femtio pojkar förbi oss. Många hade samma skor. Många hade samma allvarliga min som vuxna tar på sig när de vill se upptagna ut.

En kvinna med headset dirigerade dem.

”Plan Tre till Plan Sju. Plan Åtta till Plan Fyra. Blått lag en trappa upp. Rött lag över gatan.”

”Vart ska de?” frågade pojken.

”Till nästa match.”

”Och efter det?”

”Nästa.”

”När slutar de?”

”När de förlorar.”

Bredvid henne stod en scout under en skylt där det stod LÄNGRE, SNABBARE. Han erbjöd tester, rankningar, platser i resande lag, privatträningar, elitläger och ett program som lovade att hoppa över ett års utveckling.

”Vilket år?” frågade pojken.

”Det långsamma”, sa scouten.

”Vad händer under det långsamma året?”

”Mest grunderna.”

”Varför skulle jag då vilja hoppa över det?”

Scouten gav honom en broschyr. På omslaget flög en spelare genom rök mot en korg som aldrig hade fått plats i fotot.

”Var kommer jag fram?” frågade pojken.

”Till nästa nivå.”

”Vad finns där?”

”Nivån efter den.”

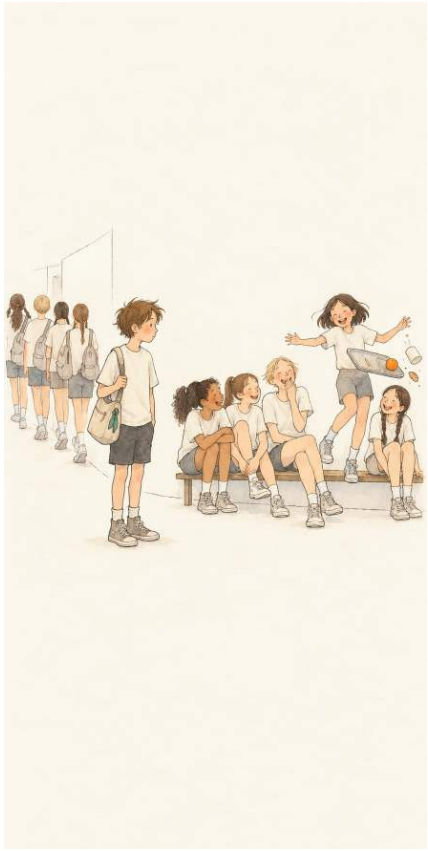
Pojken lämnade tillbaka broschyren.

”Jag tror att jag går.”

Scouten hade redan vänt sig mot en annan familj.

Vi fortsatte genom trängseln. Vid dörrarna satt ett lag på en bänk och skrattade åt något som hade hänt vid frukosten. En spelare stod i mitten och härmade hur en annan hade tappat en bricka. Deras skratt byggde en osynlig, glad liten bubbla omkring dem.

Pojken tittade för länge.

Pojken tittade för länge.

”Nia skrattar så där”, sa han. ”När hon missar ett skott eller tappar bollen spelar hon upp alltihop igen, från början.”

Det var första gången han sa hennes namn.

”En gång hamnade hennes boll i vattenpölen”, sa han. ”Hon gav mig sin väska att hålla och sträckte sig efter bollen. Skon gled av och ramlade i den också. Så där stod jag med hennes väska och hennes boll, och hon fiskade upp sin sko.”

Han log nästan. Hans hand öppnade sig, som om den fortfarande höll de där sakerna.

”Du kunde gå och sätta dig med dem”, sa jag och nickade mot laget.

”Jag känner dem inte.”

”Så brukar det vara innan man går med människor.”

”De har redan tillräckligt med spelare.”

”Lag brukar ha plats för en till.”

Han stannade och tog ett hårdare grepp om väskremmen. Jag hade mer att säga men lät det vara.

”Sitter du med mig tills de kommer?” frågade jag.

Han nickade.

Vi hittade bänken utanför mitt omklädningsrum. Han lämnade plats åt mig utan att titta upp.

IX

Bänken

Mitt lag kom kvart över åtta.

De hittade oss på bänken utanför vårt omklädningsrum. Tess räckte mig min rumsnyckel, som jag hade glömt i hotelldörren. Mara bad pojken flytta sin väska så att hon kunde sätta sig.

Jag samlade dem runt den tomma skärmen i videorummet.

”I går gav jag er för många svar”, sa jag. ”I dag har jag bara två frågor.”

Tess, vår lagkapten, korsade armarna. ”I går hade du elva svar. Nu vill du ha våra?”

”Ja.”

Hon släppte inte armarna.

Jag spelade upp sekvensen utan markeringar, med vår guard på kanten.

”Mara, vad såg du?”

Mara tittade på mig för att ta reda på om det här var ett prov.

”Deras långa stod högt. Jag trodde att luckan skulle stängas.”

”Vad behövde du?”

”Passningen tidigare. Eller Livs cut senare. Vi kom fram samtidigt.”

Var och när.

Liv lutade sig fram. ”Jag trodde att jag var sen.”

”Du var tidig”, sa Mara.

Vi tittade igen. När vi såg det från olika vinklar fick besluten olika former.

I tjugo minuter pratade spelarna mer än jag. Deras förklaringar var väldigt röriga. De motsade sig själva många gånger, men till slut hittade de ett problem som mina tre sidor anteckningar hade missat och som hela tiden hade legat mitt framför oss. Mot slutet sa Tess: ”Deras långa kliver alltid upp när vi svingar bollen till andra sidan.” Sedan såg hon irriterad ut över att hon hade sagt det.

Då lade Mara märke till pojken.

”Tränar han med oss?”

Jag tittade på honom. Jag mindes pokalrummet.

”Han är med mig”, sa jag.

Pojken tittade ner.

”Kan han spela?” frågade Mara.

”Det kan jag”, sa han.

”Bra. Vi är nio.”

På planen spelade vi tre mot tre på en korg. Mara föreslog att en korg bara skulle räknas om alla tre spelarna hade rört bollen. De andra gick med på att prova.

Pojken rörde sig vackert utan boll. Han stannade i balans, såg ytor tidigt och fångade varje svår passning.

Men varje gång han fick bollen frös han.

Han prövade varje alternativ tills det försvann.

”Spela den!” ropade Mara.

Han slog den säkra passningen tillbaka dit den kom ifrån.

Nästa anfall var likadant. Luckan kunde han hitta. Att släppa bollen till någon annan var svårare.

Jag bröt spelet.

”Vad ser du?” frågade jag honom.

”Många saker.”

”Välj en.”

”Om det är fel?”

”Då fixar vi det tillsammans”, sa Mara.

”Jag är inte säker än.”

”Du såg Liv dra iväg”, sa jag. ”Testa passningen när hon går. Vi tittar på vad som hände efteråt.”

I nästa anfall fick han bollen på toppen. Liv cuttade. Han passade, och Livs försvarare stod redan i passningsvägen. Hon petade bort bollen.

”En gång till”, sa Liv.

Andra gången tittade försvararen inte ens på Liv. Hon var säker på att passningen skulle komma.

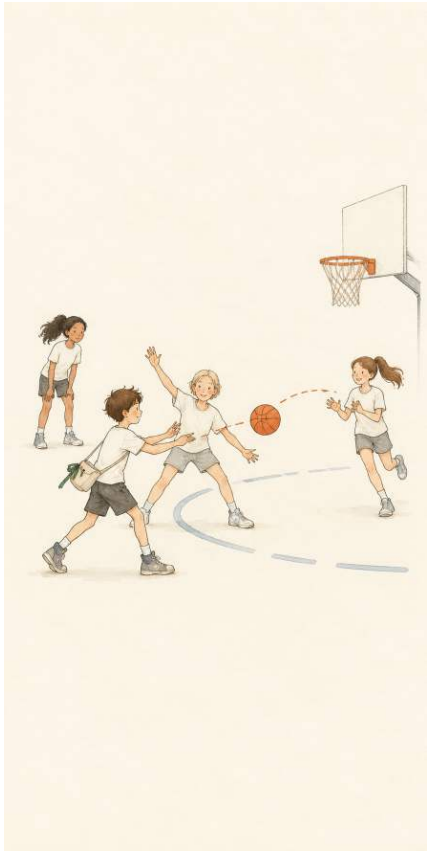
Mara stoppade bollen. ”Hon vaktar inte dig. Hon vaktar din passning. Du går aldrig mot korgen, så hon behöver inte oroa sig för dig.”

Pojken tittade på korgen som om någon hade flyttat den närmare.

Liv pekade på den målade bågen under ringen. ”Om du kan sätta två ögon i den ler den mot dig. Det är Smilis. Försök nå den. Tvinga henne att komma ut mot dig.”

Nästa gång drev han: två steg mot Smilis. Livs försvarare släppte henne för att stoppa honom. Han passade. Bollen hittade Liv i full fart. Liv lade i den och pekade på honom. Tess fångade bollen under nätet och förde ut den bakom trepoängslinjen.

För första gången log pojken utan att försöka dölja det.

Tvinga henne att komma ut mot dig.

De sista minuterna tog vi bort regeln om att alla tre måste röra bollen. Liv visade honom fortfarande sina händer när hon drog iväg. Han letade fortfarande efter rätt ögonblick för passningen. En gång, när ingen klev upp mot honom, behöll han bollen och gjorde korg själv. Ingen hade sagt åt honom att göra det.

Med sin nästa passning hittade Tess Mara på den öppna ytan. I anfallet efter bad Tess om bollen tillbaka. Mara gav den till henne.

När vi slutade satte sig pojken bredvid mig för att knyta om skon. Jag flyttade foten ur vägen. Han knöt klart och satt kvar.

X

Matchen

I halvtid låg vi under med elva.

Den gamla versionen av mig gick först in i omklädningsrummet. Hon bar på statistikbladet, justeringar, matchningar och ett tal om brådska. Hon var redo att fylla varje tystnad innan spelarna ens hann höra sina egna tankar.

Jag lät henne vänta utanför.

”Är vårt problem tid eller yta?” frågade jag.

Mara svarade först. ”Tid. Vi ser det, men bollen kommer när hjälpen redan är tillbaka.”

”Vad kan vi ändra?”

Spelarna diskuterade. Hanna ville ha fler driver: om vi kom in i zonen skulle hjälpen behöva bestämma sig tidigt. Tess ville ha hörnen fyllda, så att hjälpen fick längre att springa och vi fick yta att använda. Någon ville ha färre dribblingar och fler cuts. Liv sa att vi cuttade för att systemet sa det, inte för att ytan fanns där.

”Sluta försöka spela systemet, då”, sa jag.

Min assisterande tränare stirrade på mig. ”Vi lade våra tre senaste träningar på det.”

”Vad spelar vi, då?”

”Det vi ser”, sa Liv. ”Det de ger oss.”

”Så de tre träningarna var förgäves?”

”Nej”, sa Mara. ”Det är tack vare dem vi vet vad vi tittar på.”

Pojken satt längst ut på bänken i en reservtröja för uppvärmning. Turneringsreglerna lät honom inte spela. Han följde varje anfall som om han själv var med.

I tredje perioden gjorde vi misstag snabbare. Mara drev rakt in i en mur av hjälp. Liv cuttade för tidigt. Hanna passade till en yta som ingen hade valt än.

Jag höll på att ta timeout.

Sedan började de anpassa sig.

Passningarna kom tidigare. Cutsen väntade. Hörnen fylldes. På varje skott gick alla fem på retur. När vi tog den sprang alla, till och med Hanna, som hatade att springa. Ett missat skott blev, efter returen, en extra passning och ett bättre skott. Bänken började säga högt vad den såg.

”Hörnet tomt.”

”Hjälpen är där.”

”Extra!”

Hannas passning hamnade på tredje raden.

”Jag hade inte gått än”, ropade Liv.

Hanna nickade och sprang tillbaka i försvar.

Mitt i fjärde perioden klev Mara fram framför en spelare som drev och satte fötterna. Spelaren sprang rakt in i henne. Visslingen gick emot Mara.

Domaren var kanske sexton. Han hade stått bakom situationen.

Mara for runt mot honom, rasande. Jag reste mig.

”Jag tyckte att du stod still”, sa jag till henne. ”Vi frågar honom i pausen. Spela vidare.”

Hon fortsatte stirra på domaren.

”Sned korg”, sa pojken längst ut på bänken.

Mara tittade på honom utan att förstå vad han menade. Hon andades ut och sprang tillbaka i försvar.

Två anfall senare kom samma spelare drivande igen. Den här gången var Mara där ett steg tidigare, rak och stilla, så att till och med en domare bakom situationen kunde se henne. Den här gången blåste han offensiv foul.

I nästa anfall var hon först på en lös boll. När flickan som jagade den snubblade bredvid henne böjde sig Mara ner och hjälpte henne upp.

Med tio sekunder kvar låg vi under med ett.

Jag tog timeout.

Spelarna tittade på mig.

”Vad ser ni?” frågade jag.

Ingen svarade direkt. Sedan lutade sig pojken fram.

”När Mara lyfter bollen, vart tittar deras långa?”

”På bollen”, sa Liv. ”Alltid på bollen.”

Liv tog pennan ur min hand och satte två prickar i den lilla bågen under korgen. Det blev ett leende ansikte. Pojken log tillbaka mot det.

”Smilis”, sa Liv.

Hon ritade fem små ringar, brett utspridda: två i hörnen, två på kanterna och en på toppen. Sedan en pil genom luckan mot Smilis.

Mara pekade på den. ”Dit kan jag komma.”

”Och om de kommer för att stoppa mig?” frågade Mara.

Liv drog en linje tillbaka ut mot hörnet. ”Då är jag här.”

De andra lutade sig in. Tess flyttade en ring längre ut. Hanna suddade ut en linje som korsade Maras väg. Liv placerade sig själv i hörnet och knackade två gånger på tavlan.

Deras spel, på vår tavla.

”Och om vi missar skottet?” frågade min assisterande tränare.

”Då missar vi skottet”, sa Mara.

Mara drev mot Smilis. Deras långa kom över för att stoppa henne. Liv stannade brett och visade sina händer för passningen, och den nådde henne innan försvararen hann tillbaka.

Hon fångade, satte fötterna och sköt.

Bollen snurrade runt ringen och ut. Tess sträckte sig efter returen. Signalen ljöd innan hon hann få upp den igen.

Vi förlorade med ett.

I några sekunder rörde sig ingen.

Liv satte sig och lossade snörena på ena skon. Hennes händer darrade lite. Tess satte sig bredvid henne utan att säga något.

Sedan pekade Liv på Mara. ”Det var rätt passning.”

”Jag ville ändå att den skulle gå i”, lade hon till.

”Jag med”, sa Mara.

Pojken tittade på Liv. ”Nästa gång?”

”Nästa gång”, sa hon.

I tackraden höll den andra tränaren min hand ett ögonblick längre än vanligt. ”Ni ändrade något i halvtid”, sa hon. ”Jag vet fortfarande inte om det gjorde oss sämre eller er bättre.”

Pojken väntade vid tunneln.

”Tror du att vi lärde oss något?” frågade jag honom.

”Det vet du om det finns kvar i morgon.”

XI

Arbetet under golvet

Efter matchen gav pojken tillbaka den lånade tröjan till Mara. En boll rullade in under den lägsta läktaren.

Pojken kröp in efter den. Vi hörde honom ropa ur mörkret.

Bakom de hopfällda sätena fanns ett smalt serviceutrymme fullt av damm, gammal tejp och saker som hade försvunnit under många säsonger: en röd strumpa, två vattenflaskor, en visselpipa, ett par barnglasögon och dussintals basketbollar som hade blivit mjuka.

Turneringens vaktmästare dök upp med en handpump.

”Efter varje turnering”, sa hon, ”samlar jag ihop det som byggnaden har svalt.”

Hon provade varje boll. Några höll luften. Några läckte vid ventilen. En hade spruckit längs en söm.

”Varför lagar ni dem?” frågade pojken. ”Det finns nya där uppe.”

”Där uppe tror man alltid att det finns nya. Här nere vet vi hur många.”

Hon räckte honom pumpen.

Han arbetade tills den första bollen blev rund under hans händer. Det gick långsamt. Ingenting med det såg ut som att bli bättre eller lära sig.

”Vem ser er göra det här?” frågade han.

”Oftast ingen.”

”Hur vet de då att det är viktigt?”

”Det vet de inte. De studsar bollen i morgon.”

Han pumpade en till.

Medan han pumpade staplade jag bollarna som höll luften. Mina axlar började värka på ett skönt sätt. Ovanför oss fortsatte matcherna. Skor gnisslade. Visselpipor ljöd.

De studsar bollen i morgon.

Vaktmästaren böjde sig ner och plockade upp något ur dammet. Ett grönt band.

”Ditt?”

Pojken kände på blixtlåset på sin väska. Knuten hade gått upp medan han kröp.

”Det är Nias”, sa han.

Han knöt inte fast det igen. Han höll det platt i handflatan.

Hon hette Nia, berättade han. Hon var åtta och bodde nära hans plan. På kvällarna tränade hon under den perfekta korgen, eftersom det var den enda hon nådde upp till. Han tog returerna åt henne. Hon räknade träffarna.

”Ibland kom hon före mig, satte sig på bollen och väntade på mig. Hon sa att det var så hon reserverade den.”

Hon sa att det var så hon reserverade den.

Han lade bandet över knät.

”Det här knöt hon fast i nätet så att alla skulle veta vilken korg som var hennes. En gång bad hon mig titta på ett skott. Jag höll på att rensa ogräs. Hon väntade tills jag hade lagt ner gaffeln.”

”Gick det i?”

”Nej. Hon sa att jag inte tittade ordentligt.”

Han log lite och tog upp pumpen igen.

”Jag hjälpte henne med fötterna. Sedan med händerna. Ibland frågade hon. Efter ett tag väntade jag inte på att hon skulle fråga.”

”Vad gjorde hon?”

”Ibland provade hon. Ibland höll hon bollen tills jag slutade prata. Jag trodde att hon lyssnade.”

Han ville att hon skulle älska spelet. Han hade börjat bestämma hur den kärleken skulle se ut.

Sedan hade de äldre barnen börjat komma på söndagskvällarna. Från sex spelade de på de två andra korgarna tills gatlyktan tändes.

”Sista gången jag kom spelade hon redan med dem. Jag hade tagit med hennes lilla boll. Hon vinkade, men hon kom inte fram.”

Han vände på bandet.

”Jag ropade på henne. Hon sa att jag också kunde vara med. Jag sa att hon inte var redo för dem. Hon tappade bollen varje gång de kom nära henne.”

Han klämde pumpen mellan knäna.

”Jag fortsatte säga var hon skulle stå. Hon sa åt mig att sluta. Sedan missade hon ett skott, och jag sa något om hennes fötter igen.”

”Vad sa hon?”

”Att jag höll den perfekta korgen för mig själv. Hon slet loss det här från nätet och lade det i min hand. Hon sa: ’Behåll din perfekta korg, du.’”

”Men du höll den för hennes skull.”

”Ja.”

Ovanför oss tappade någon en boll. Vi lyssnade när den studsade några gånger.

”Jag frågade när hon ville träna. Hon sa att hon kunde träna själv.”

Han lade ner pumpen.

”Jag hade fortfarande hennes boll i händerna.”

Vaktmästaren tog den pumpade bollen och studsade den en gång. Här nere lät det högre.

”Så jag kom hit”, sa han. ”För att se hur spelare lär sig. Och tränare.”

Vaktmästaren gav honom bollen tillbaka och fortsatte prova ventiler.

”Får jag ta den här?” frågade han.

”Ja. Lämna tillbaka den om ventilen börjar läcka.”

Pojken knöt fast bandet i blixtlåset igen, två gånger, och drog åt knuten.

Vi bar upp de bra bollarna. På sista vändan tog han en ur min hög. Vi gick långsamt upp, och ingen av oss sa särskilt mycket.

XII

Returpassningen

Mot kvällen hade turneringshallen tömts.

Mitt lag hade åkt tillbaka till hotellet. Vaktmästaren släckte planerna en ljusrad i taget, med början längst bort. Någon hade under dagen lagat klockan bakom sekretariatet. Den visade tio över fem.

Pojken tittade på klockan.

”Går det fortfarande en buss?”

Jag kollade tidtabellen i telefonen. Det gick en till.

”I morgon är det söndag”, sa han. ”De stora kommer klockan sex.”

Jag hade tänkt att vi kanske kunde stanna på Plan Ett tills vaktmästaren behövde låsa.

”Kommer Nia att vara där?”

”Hon brukar komma före mig.”

Han drog väskremmen över axeln. Den lagade bollen hade han under andra armen.

Vi hittade ut precis när den sista ljusraden slocknade.

Ute körde lagbussar längs andra sidan av parkeringen. Han öppnade sin väska. Där inne låg en liten boll och en handgaffel för att rensa ogräs ur sprickor. Han lade min första teckning – hallen med dörren på gränt – mellan dem.

”Jag är inte färdig med den”, sa jag.

”Det är därför jag vill ha den.”

Sedan knöt han upp bandet från blixtlåset och lindade det runt två fingrar.

”Ska du knyta fast det på den perfekta korgen igen?”

”Jag ska ge det till henne. Hon får knyta fast det där hon vill spela.”

Han pekade på busshållplatsen på andra sidan gatan. Vi gick över tillsammans.

”Jag har inte sagt förlåt till henne”, sa han.

Vi satte oss på bänken i busskuren. Bollen vilade mot hans skor. I glaset satt våra spegelbilder bredvid oss, lite mörkare och lite längre bort.

Bussen var sen. Ingen av oss klagade.

Vi satt kvar en stund till. På andra sidan vägen tändes lamporna på en plan, den ena efter den andra. Han lutade sig fram för att se om någon var där.

Bussen var sen. Ingen av oss klagade.

”När du ser en liten upplyst plan på kvällen”, sa han, ”vet du inte om det är min.”

”Nej.”

Han strök bandet slätt med tummen.

”Jag vet inte om hon väntar.”

Jag stannade bredvid honom. Det fanns ingenting på vägen än.

Bussen kom runt hörnet.

Han tog bollen. Jag sträckte mig efter hans väska innan jag kom ihåg att den var hans. Han lät mig bära den till dörren.

”Kommer du tillbaka?” frågade jag.

”Jag vet inte.”

Svaret var litet och helt vanligt. Jag hade inget användbart att svara.

Han tog väskan. På översta trappsteget vände han sig om och lyfte handen. Jag lyfte min.

Han valde en plats vid fönstret och lade bollen i knät. När bussen körde iväg höll han upp båda händerna mot rutan, öppna, så som Liv visade sina innan hon cuttade.

Jag passade tillbaka.

När bussen hade åkt stannade jag tills busskurens glas bara höll min egen spegelbild.

En tid efteråt väntade jag mig, varje gång jag vände på ett matchprotokoll, en röst vid min armbåge.

På kvällar när jag går förbi en plan med tända lampor stannar jag. Jag letar efter en pojke som väntar på att någon annans otålighet ska gå över. Ibland finns där bara en vaktmästare som låser. Ibland hör jag en boll långt innan jag ser vem som spelar.

Jag vet inte vad Nia sa när han kom hem. Jag har försökt föreställa mig det, men att bara känna till ena sidan av historien har inte hjälpt.

Jag försöker fortfarande rita spelaren som håller på att lära sig.

Varje version är ofärdig. I varje version lämnar jag dörren lite mer öppen.